

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI**

Genel Yayın No: **1141**

Cep Kitapları: **199**

40 HADİSTE İYİLİK

Prof. Dr. Bünyamin ERUL

Yayın Yönetmeni: **Cafer Tayyar DOYMAZ**

Yayın Koordinatörü: **Önder ÖZKAN**

Tashih: **Ali AYGÜN**

Grafik: **Mücella TEKİN**

Baskı

Önka Kağıt Ürünleri İml. Matb. Yay. Amb. Turz. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: [0 312] 384 26 85

Sertifika No: 53101

4. Baskı, Ankara, Şubat 2025

ISBN: 978-625-435-511-0

2025-06-Y-0003-1141

Sertifika No: 46325

Eser İnceleme Komisyon Kararı: 12.05.2015/183

© Diyanet İşleri Başkanlığı

İletişim

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı

Tel: [0 312] 294 43 93 - Faks: [0 312] 294 42 57

e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Dağıtım ve Satış

Döner Sermaye Daire Başkanlığı

Tel: [0 312] 295 71 53 - 295 71 56 Faks: [0 312] 285 18 54

e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

40 HADİSTE İYİLİK

ÖN SÖZ

İyilik, Müslüman'ın hayatını şekillendiren temel kavramlardan biridir. Ayet ve hadislerde birr, hasene, hayr ve ma'rûf kelimeleriyle ifade edilen bu kavram üzerinde önemle durulmuştur. Müminin, iyiliği hayat felsefesi hâline getirmesi ve iyilik yapma erdemini gönlüne nakşetmesi gerekir. Nitekim Peygamber Efendimiz, “emin, güvenilir” sıfatlarıyla özdeşleşen mümini “*bir iyilik yaptığında sevinen, bir kötülük yaptığında ise üzülen kimse*” olarak tanımlamıştır. (İbn Hanbel, IV, 399)

Her biri Hz. Âdem'in bir evladı olan insanların tamamının eşit olduğunu beyan eden dinimize göre insanın değerini inancı, Rabbine duyduğu sorumluluk bilinci ve işlediği ameller belirler. Bu noktada iyiliğin tartışılmaz bir rolü vardır. Zira başkalarına en çok yararı dokunan

kişi insanların en hayırlısı olarak nitelenirken insanların en kötüsü de şerrinden dolayı kendisinden çekinilen kimse olarak ifade edilir. (Muvatta', Hüsnü'l-hulk, 1) Mümin hem iyilik peşinde koşmalı hem de iyiliğe öncülük ederek onun tüm topluma yayılması için çaba göstermelidir. Zira Kur'an-ı Kerim'de müminlerin bir özelliğinin de birbirlerine iyiliği tavsiye etmek olduğunu belirtilmiştir: "*Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dostlarıdır. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar.*" (Tevbe, 9/71) İnananlara hayırda yarışmaları tavsiye edilirken iyilik ve takva üzere yardımlaşmaları öğütlenmiştir. (Bakara, 2/148; Mâide, 5/2)

Kur'an ve sünnette sıklıkla vurgulandığı üzere iyilik müminin hem dünyasını hem ahiretini güzelleştirir. Birine yol göstermekten güzel bir söz söylemeye, karşılaştığımız kimselere selam vermekten tebessüm etmeye kadar yaptığımız en küçük bir iyilik bile amel defterimizi süsleyen kıymetli bir sadakadır. Mümin bir yandan iyiliğe talip olurken bir yandan da iyiliğin önünü açan, hayra anahtar şerre kilit

olandır. Kötülüğü iyilikle gideren, yaptığı iyilikten bir karşılık beklemezdir. Bulunduğu yeri güzelleştirmek onun şıandır. Asırlar boyu bu ilkeyle hareket eden müminler, sadece kendi dindaşlarını değil tüm insanlığı, birlikte yaşadıkları diğer canlıları ve dahası içinde yaşadıkları doğal çevreyi de kuşatan bir iyilik anlayışıyla benzersiz ürünler ortaya koyarak eşsiz bir kültür ve medeniyet ortaya koymuşlardır.

İyiliğe dair sağlıklı bir bilinç oluşturmaya yardımcı olacak hadislerden derlediğimiz bu çalışmanın hayatımızı iyilikle anlamlandırmaya ve çevremizde iyiliği hâkim kılmaya katkı sağlamasını temenni ediyoruz.

قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَبْرُّ؟ قَالَ: "أُمَّكَ". قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟
قَالَ: "أُمَّكَ". قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: "أَبَاكَ". قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ:
"الْأَدْنَى قَالَا دُنَى"

Sahabe: "Ey Allah'ın Resûlü! İyilik etmeye en layık olan kimdir?" diye sordular. O: "Annen." buyurdu. "Sonra kim?" dediler. O: "Annen." buyurdu. "Sonra kim?" dediler. O: "Baban." "Sonra kim?" dediler. O: "En yakından itibaren diğer yakınlar." buyurdu.

(İbn Mâce, Edeb, 1)

أَسْرَعُ الْخَيْرِ ثَوَابًا أَلْبَرُ، وَصِلَهُ الرَّحِمِ، وَأَسْرَعُ الشَّرِّ
عُقُوبَةً، أَلْبَغَى، وَقَطِيعَةَ الرَّحِمِ

Sevabı Allah'a en çabuk ulaşacak hayır, iyilik ve sila-i rahimdir. Cezası en çabuk verilecek kötülük ise, azgınlık ve akrabalarla ilişkiyi koparmaktır.

(İbn Mâce, Zühd, 23)

لَا يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلَّا الدُّعَاءُ، وَلَا يَزِيدُ فِي الْعُمْرِ إِلَّا الْبِرُّ

Kaza (ve kaderi) ancak dua değiştirir. Ömrü ise ancak iyilik artırır.

(Tirmizî, Kader, 6)

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا
وَأَزِيدُ، وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَجَزَاؤُهُ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا أَوْ أَغْفِرُ

Yüce Allah şöyle buyurur: “Kim bir iyilik yaparsa ona on misli vardır hatta daha fazlasını veririm. Kim de bir kötülük yaparsa ona bir misli vardır hatta bağışlarım.”

(Müslim, Zikir, 22)

إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ، فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ
النَّارُ الْحَطَبَ

Hasedden (kıskançlıktan) sakınınız. Çünkü
ateşin odunu yediği gibi kıskançlık da iyi
amelleri yer bitirir.

(Ebû Dâvud, Edeb, 44)

لَا طَاعَةَ فِي مَعْصِيَةٍ، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ

Masiyet olan hususlarda itaat yoktur. İtaat,
ancak maruf yani iyi olan hususlardadır.

(Buhârî, Ahkâm, 4)

كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ

Her iyilik bir sadakadır.

(Buhârî, Edeb, 33; Müslim, Zekât, 52)

كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ، وَإِنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ
بِوَجْهِ طَلِّقٍ، وَأَنْ تُفْرَغَ مِنْ دَلُوكَ فِي إِتَاءِ أَخِيكَ

Her iyilik bir sadakadır. Kardeşini güler
yüzle karşılamak da, kendi kabından
kardeşinin kabına (su vb.) boşaltmak da
iyiliklerdendir.

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 360; Tirmizî, Birr ve Sila, 45)

”عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ صَدَقَةٌ“، فَقَالُوا: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، فَمَنْ لَمْ يَجِدْ؟ قَالَ: ”يَعْمَلُ بِيَدِهِ، فَيَنْفَعُ نَفْسَهُ وَيَتَصَدَّقُ“ قَالُوا: فَإِنْ لَمْ يَجِدْ؟ قَالَ: ”يُعِينُ ذَا الْحَاجَةِ الْمَلْهُوفَ“ قَالُوا: فَإِنْ لَمْ يَجِدْ؟ قَالَ: ”فَلْيَعْمَلْ بِالْمَعْرُوفِ، وَلْيُمْسِكْ عَنِ الشَّرِّ، فَإِنَّهَا لَهُ صَدَقَةٌ“

Hz. Peygamber “Her Müslüman sadaka vermelidir.” buyurdu. Sahâbîler: “Ey Allah’ın Peygamberi! Ya bulamazsa?” dediler.

Resûlullah: “Eliyle çalışır; hem kendi faydalanır, hem de sadaka verir.” buyurdu.

Sahâbîler: “Çalışma imkanı bulamazsa?”

dediler. Resûlullah: “Muhtaç ve mazluma yardım eder.” buyurdu. “Buna da imkan bulamazsa?” dediler. Resûlullah: “İyilik

yapsın, kendini kötülükten çeksın. Çünkü bu da onun için bir sadakadır.” buyurdu.

(Buhârî, Zekât, 30; Müslim, Zekât, 55)

”كُلُّ سُلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ“ قَالَ: ”تَعْدِلُ بَيْنَ الْإِثْنَيْنِ صَدَقَةٌ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا، أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ“ قَالَ: ”وَالكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ خُطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ، وَتَمِيطُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ“

İçinde güneş doğan her gün, insanların her bir mafsalı için bir sadaka vâcib olur. İki kişinin arasında adaletle hükmetmen bir sadakadır. Bir kimseye yardım edip hayvanına bindirmen yahut eşyasını hayvana yüklemen bir sadakadır. Güzel söz bir sadakadır. Namaza giderken attığın her adım bir sadakadır. Yoldan rahatsız eden şeyleri atman bir sadakadır.

(Müslim, Zekât, 56)

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُوقِّرِ الْكَبِيرَ وَيَرْحَمْ الصَّغِيرَ وَيَأْمُرْ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ

Küçüğümüze şefkat, büyüğümüze
hürmet göstermeyen, iyilikleri emredip
kötülüklerden sakındırmayan bizden
değildir.

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 257; Tirmizî, Birr ve sıla, 15)

إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ،
وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يَكُونَ صِدِّيقًا، وَإِنَّ الْكَذِبَ
يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِنَّ
الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ، حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا.

Gerçekten doğruluk iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve (Allah katında) “siddik” (dürüst) olarak yazılır. Yalan ise kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Kişi devamlı yalan söyler ve (Allah katında) yalancı olarak yazılır.

(Buhârî, Edeb, 69)

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُحْسِنِ إِلَى جَارِهِ

Kim Allah'a ve âhiret gününe iman ederse
komşusuna iyilik etsin!

(Müslim, İmân, 77)

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنَّانٌ وَلَا عَاقٍ وَلَا مُدْمِنٌ خَمْرٍ

Yaptığı iyiliği başa kakan, ana babaya eziyet eden ve içki müptelâsı olan kişi cennete giremez.

(Nesâî, Eşribe, 46)

أَذْكُرُوا مَحَاسِنَ مَوْتَاكُمْ وَكُفُّوا عَن مَسَاوِيهِمْ

Ölülerinizin iyiliklerini anın, onların
kötülüklerini zikretmekten kaçının.

(Ebü Dâvud, Edeb, 42; Tirmizî, Cenâiz, 34)

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ أَوْ لَيُوشِكَنَّ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا مِنْهُ ثُمَّ
تَدْعُونَهُ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ

Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki
ya iyilikleri emreder, kötülüklerden insanları
sakındırınız yahut Allah size öyle bir ceza
gönderir ki, dua edersiniz (ama) duanız
kabul olunmaz.

(Tirmizî, Fiten, 9)

فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَنَفْسِهِ وَوَلَدِهِ وَجَارِهِ
يُكْفِرُهَا الصِّيَامُ وَالصَّلَاةُ وَالصَّدَقَةُ وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ
وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ

Namaz kılmak, oruç tutmak, sadaka vermek,
iyiliği emretmek, kötülüğü yasaklamak;
insanın ailesi, malı, çocukları ve komşusu
üzerinden karşılaştığı fitne ve sıkıntılara
kefarettir.

(Müslim, Fiten, 26)

لَا تَكُونُوا إِمَّعَةً تَقُولُونَ: إِنِ أَحْسَنَ النَّاسُ أَحْسَنًا، وَإِنِ
ظَلَمُوا ظَلَمْنَا، وَلَكِنْ وَطِنُوا أَنْفُسَكُمْ، إِنِ أَحْسَنَ النَّاسُ
أَنْ تُحْسِنُوا، وَإِنِ أَسَاءُوا فَلَا تَظْلِمُوا

‘İnsanlar iyilik yaparlarsa biz de iyilik yaparız; zulmederlerse biz de zulmederiz’, diyen zayıf karakterli kimseler olmayınız. Bilâkis iyilik yaptıklarında insanlara iyilik yapmayı, kötülük yaptıklarında ise onlara zulmetmemeyi içinize (bir ilke olarak) yerleştiriniz.

(Tirmizî, Birr ve sıla, 63)

فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٌ أَجْرٌ

Her canlıya yapılan iyilikte bir sevap vardır.

(Buhâri, Mûsâkât, 9; Müslim, Selam, 153)

إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ
وَزَكَاةٍ وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا وَقَذَفَ هَذَا وَأَكَلَ مَالَ هَذَا
وَسَفَكَ دَمَ هَذَا وَصَرَبَ هَذَا فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ
وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا
عَلَيْهِ أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ

Ümmetinden asıl müflis, kıyamet gününde kıldığı namaz, tuttuğu oruç ve verdiği zekâtla gelir. Ancak dünyada iken şuna sövmüş, buna iftira atmış, ötekinin malını yemiş, berikinin kanını dökmüş, bir başkasını da dövmüştür. (İhlâl ettiği bu hakların karşılığı olarak) iyiliklerinden alınıp hak sahiplerine verilir. Şayet hesabı görülmeden iyilikleri biterse, mağdur ettiği insanların günahlarından alınarak bunun üzerine yüklenir, sonra da cehenneme atılır.

(Müslim, Birr ve sıla, 59)

رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا كَانَتْ لِأَخِيهِ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ فِي عَرَضٍ أَوْ
مَالٍ فَجَاءَهُ فَاسْتَحَلَّهُ قَبْلَ أَنْ يُؤْخَذَ وَلَيْسَ تَمَّ دِينَارٌ وَلَا
دِرْهَمٌ فَإِنْ كَانَتْ لَهُ حَسَنَاتٌ أُخِذَ مِنْ حَسَنَاتِهِ وَإِنْ لَمْ
تَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ حَمَلُوا عَلَيْهِ مِنْ سَيِّئَاتِهِمْ

Mal ve onuruyla ilgili bir kardeşinde bir hakkı bulunup da gelerek hayatında onunla helalleşen kuluna Allah rahmet etsin. Çünkü ahiret gününde ne altın ne de gümüş para vardır. Bu nedenle haksızlık yapanın iyilik ve sevapları varsa bunlardan alınıp hak sahibine verilir. Şayet sevabı yoksa mağdur ettiği kişinin günahlarını yüklenir.

(Tirmizi, Sıfatü'l-Kiyâme, 2)

مَا زَالَ يُوصِيَنِي جِبْرِيلُ بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ
سَيُورَّثُهُ

Cebrâil bana komşuya iyilik etmeyi o kadar tavsiye etti ki, neredeyse onu bana mirasçı kılacak sandım.

(Buhârî, Edeb, 28)

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: إِذَا هَمَّ عَبْدِي بِحَسَنَةٍ وَلَمْ يَعْمَلْهَا
كَتَبْتُهَا لَهُ حَسَنَةً، فَإِنْ عَمِلَهَا كَتَبْتُهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ
إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ، وَإِذَا هَمَّ بِسَيِّئَةٍ وَلَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ
أَكْتُبْهَا عَلَيْهِ، فَإِنْ عَمِلَهَا كَتَبْتُهَا سَيِّئَةً وَاحِدَةً.

Yüce Allah şöyle buyurdu: “Kulum iyi bir iş yapmaya niyet eder de yapmazsa ona bir iyilik (sevabı) yazarım. Ama onu yaparsa on kattan yedi yüz kata kadar iyilik (sevabı) yazarım. Eğer (kulum) bir kötülük yapmaya niyet eder de yapmazsa onu (bir günah olarak) yazmam. Fakat onu yaparsa ona bir kötülük (günahı) yazarım.”

(Müslim, İmân, 204; Buhârî, Rikâk, 31)

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا هَمَّ عَبْدِي بِسَيِّئَةٍ فَلَا تَكْتُبُوهَا
عَلَيْهِ فَإِنْ عَمَلَهَا فَاکْتُبُوهَا سَيِّئَةً وَإِذَا هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ
يَعْمَلَهَا فَاکْتُبُوهَا حَسَنَةً فَإِنْ عَمَلَهَا فَاکْتُبُوهَا عَشْرًا

Yüce Allah meleklerine şöyle buyurdu:
“Kulum bir kötülük işlemeyi aklından
geçirdiğinde onu hemen yazmayın.
Kötülüğü işlerse bir günah yazın. Ancak
içinden bir iyilik yapmayı geçirirse, derhal
bir sevap yazın, o iyiliği yaptığında ise on
katını yazın.”

(Müslim, İmân, 203)

مَنْ عَمِلَ حَسَنَةً فَسُرَّ بِهَا وَعَمِلَ سَيِّئَةً فَسَاءَتْهُ فَهُوَ
مُؤْمِنٌ

Kim bir iyilik yaptığında seviniyor, bir
kötülük yaptığında üzülüyorsa o mümindir.

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 399)

مَنْ أُعْطِيَ عَطَاءً فَوَجَدَ فَلْيَجْزِ بِهِ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَلْيُثْنِ بِهِ
فَمَنْ أَتَى بِهِ فَقَدْ شَكَرَهُ وَمَنْ كَتَمَهُ فَقَدْ كَفَرَهُ

Kendisine bir ikramda bulunulan kişi,
imkân bulduğu takdirde karşılığını versin.
Bulamazsa (o iyiliği yapana) iltifat etsin.
Çünkü o, böylece şükran borcunu yerine
getirmiş olur. İyiliği gizleyen ise nankörlük
etmiş olur.

(Ebû Dâvud, Edeb, 11; Tirmizî, Birr ve silâ, 87)

سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْأَعْمَالِ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ؟ قَالَ: "الصَّلَاةُ عَلَيَّ وَقَتِهَا" قُلْتُ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: "ثُمَّ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ" قَالَ عَبْدُ اللَّهِ لِلَّهِ قُلْتُ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: "ثُمَّ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ".

Abdullah b. Mes'ûd: "Resûlullah'a (sas), 'Amellerin Allah katında en güzeli hangisidir?' diye sordum. 'Vaktinde kılınan namaz.' buyurdu. 'Sonra hangisidir?' dedim, 'Sonra, anne babaya iyilik yapmak.' buyurdu. 'Sonra hangisidir?' deyince, 'Sonra, Allah yolunda cihat etmek.' buyurdu."

(Müslim, İmân, 139; Buhârî, Edeb, 1)

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَمْحُو السَّيِّئَ بِالسَّيِّئِ وَلَكِنْ يَمْحُو
السَّيِّئَ بِالْحَسَنِ إِنَّ الْخَبِيثَ لَا يَمْحُو الْخَبِيثَ

Yüce Allah kötülüğü kötülükle silmez,
kötülüğü ancak iyilikle siler. Bir pislik hiçbir
zaman başka pisiği temizlemez.

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 388)

اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُ مَا كُنْتَ وَاتَّبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّهَا
وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ.

Nerede olursan ol, Allah'a karşı gelmekten sakın. Bir kötülüğün arkasından hemen iyilik yap ki onu yok etsin. Bir de insanlara güzel ahlakla davran!

(Tirmizî, Birr ve sîla, 55)

الْبِرُّ مَا اطمَنتَ إِلَيْهِ النَّفْسُ واطمَأنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ،
وَالإِثْمُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ وَإِنْ أَفْتَاكَ
النَّاسُ وَأَفْتَوْكَ

İyilik, gönlü huzura kavuşturan ve içe
sinen şeydir; kötülük ise, insanlar sana
fetva verseler (onaylasalar) bile, gönlü(nü)
huzursuz eden ve iç(in)de bir kuşku bırakan
şeydir.

(Dârimî, Büyü', 2)

إِنَّهُ مَنْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنَ الرَّفْقِ، فَقَدْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنْ
خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَصَلَهُ الرَّحِمِ، وَحَسُنُ الْخُلُقِ،
وَحَسُنُ الْجَوَارِ يَعْمُرَانِ الدِّيَارَ، وَيَزِيدَانِ فِي الْأَعْمَارِ.

Rıfkıtan (yumuşak davranmaktan)
nasibi verilen kimseye, dünya ve âhîret
iyiliklerinden de nasibi verilmiştir. Sıla-i
rahim (akrabalık ilişkilerini gözetmek),
güzel ahlak ve iyi komşuluk, bulunduğu
yeri mamur (yaşanır) hâle getirir ve ömürleri
uzatır.

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, VI, 159)

مَنِ اسْتَعَاذَ بِاللَّهِ فَأَعِيدُوهُ، وَمَنْ سَأَلَ بِاللَّهِ فَأَعْطُوهُ، وَمَنْ
دَعَاكُمْ فَأَجِيبُوهُ، وَمَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفًا فَكَافِئُوهُ، فَإِنْ
لَمْ تَجِدُوا مَا [تُكَافِئُونَهُ] فَادْعُوا لَهُ حَتَّى تَرَوْا أَنَّكُمْ قَدْ
كَافَأْتُمُوهُ.

Allah için size sığınan kimseye sığınak olun.
Allah için isteyen kimseye verin. Sizi davet
edene icabet edin. Size bir iyilik yapana
karşılığını verin. Eğer onun karşılığını
verecek bir şey bulamazsanız, karşılıklıta
bulduğunuza kanaat getirinceye kadar
ona dua edin.

(Ebü Dâvud, Zekât, 38)

إِنَّ أَبَرَ الْبِرِّ صَلَٰهُ الْوَالِدِ أَهْلَٰ وَدِّ أَبِيهِ

İyiliklerin en iyisi, evladın baba dostuna
yaptığı iyiliktir.

(Müslim, Birr ve sıla, 12)

أَحْسِنُ إِلَى جَارِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا وَأَحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ
لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُسْلِمًا

Komşuna iyilik et ki gerçek mümin olasın.
Kendin için sevdiğini insanlar için de sev ki,
gerçek Müslüman olasın.

(Tirmizî, Zühd, 2; İbn Mâce, Zühd, 24)

اللَّهُمَّ اهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَعْمَالِ وَأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا
يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَقِنِي سَيِّئَ الْأَعْمَالِ وَسَيِّئَ
الْأَخْلَاقِ لَا يَقِي سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ

Allah'ım, beni amellerin en güzeline ve ahlakın en güzeline kavuştı. Onların en güzeline ancak sen ulaşırsın. Beni kötü işlerden ve kötü ahlaktan muhafaza et. Bunlardan ancak sen koruyabilirsin.

(Nesâ, İftitâh, 16)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى وَمِنَ
الْعَمَلِ مَا تَرْضَى اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ
عَنَّا بُعْدَهُ

Allah'ım, bu yolculuğumuzda bize iyilik ve
takva vermeni, hoşnut olacağın işler nasip
etmeni dileriz. Allah'ım, yolculuğumuzu
kolaylaştır, uzağı yakınlaştır!

(Müslim, Hac, 425; Ebü Dâvud, Cihâd, 72)

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِظْمَةُ أَمْرِي وَأَصْلِحْ
لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي
فِيهَا مَعَادِي وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ
وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ

Allahım! Dinî yaşantımı güzelleştir ki o benim güven kaynağımdır. Dünya yaşantımı güzelleştir ki o benim geçim kaynağımdır.

Ahret yaşantımı güzelleştir ki o benim son durağımdır. Hayatımı her türlü iyiliği kazanma vesilesi eyle. Ölümümü de her türlü kötülükten kurtulma vesilesi eyle.

(Muslim, Zikir, 71)

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ إِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبَشَرُوا وَإِذَا
أَسَاءُوا اسْتَغْفَرُوا

Allah'ım! Beni, iyilik yaptıkları zaman
sevinç duyan, kötülük yaptıkları zaman da
bağışlanma dileyen kullarımdan eyle.

(İbn Mâce, Edeb, 57)

اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Allah'ım! Bize dünyada iyilik ver, ahirette de
iyilik ver. Bizi cehennem azabından kuru!

(Eb  Davud, Vitr, 26; Müslim, Zikir, 26)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَفَانِي وَأَوَانِي وَأَطْعَمَنِي وَسَقَانِي
وَالَّذِي مَنَّ عَلَيَّ فَأَفْضَلَ وَالَّذِي أَعْطَانِي فَأَجْرَلَ الْحَمْدُ
لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ

Bana yeten, beni barındıran, beni yediren
ve içiren, bana iyilik edip (iyiliğini) arttıran,
bana nimet verip (nimetini) bollaştıran
Allah'a hamdolsun. Her durumda Allah'a
hamdolsun.

(Ebû Dâvud, Edeb, 97, 98)

